

Wstawiennictwo Maryi w liturgii Kościoła¹ (cz. 1)

Liturgia święta pozwala wiernym głosić chwałę Boga podczas Eucharystii oraz w różnych innych momentach związanym z życiem chrześcijańskim i życiem Kościoła. Celem niniejszego artykułu będzie wskazanie tekstów liturgicznych, które traktują o szczególnej roli Maryi w Bożym planie zbawienia, ze szczególnym uwzględnieniem Jej powszechnego wstawiennictwa.

Artykuł składać się będzie z pięciu części. W toku wywodu zostaną omówione kolejno: teksty Mszy Świętej, teksty wykorzystywane podczas udzielania sakramentów, sakramentarze, sakramentalia oraz antyfony maryjne zawarte w *Liturgii Godzin*.

1. Wstawiennictwo Maryi w tekstach Mszy Świętej

Maryja przez całe życie była obecna przy boku Chrystusa, szczególnie na Kalwarii², gdzie za każdym razem jest dawana Kościołowi za Matkę³. Maryja – stwierdza Jan Paweł II – jest obecna w każdej celebracji eucharystycznej⁴. Dlatego od czasów starożytnych w Kościołach Wschodu⁵ i Zachodu⁶ jednomyślnie wspominano Maryję podczas liturgii eucharystycznej⁷. Stąd w Mszy Świętej członkowie Kościoła łączą się z Chrystusem i utożsamiają z duchem Maryi⁸. O jej obecności i wstawiennictwie we Mszy Świętej świadczą następujące momenty misterium:

1.1. Spowiedź powszechna

W sprawowaniu Mszy Świętej Maryja jest wymieniona po raz pierwszy w *Spowiedzi powszechnej*, kiedy wierni przyzywają Jej wstawiennictwa, prosząc Boga o odpuszczenie grzechów.

1.2. Wyznanie wiary

Następnie w *Wyznaniu wiary* (symbolu nicejsko-konstantynopolitańskim) Kościół przypomina prawdę, że „Syn Boży przyjął ciało z Maryi Dziewicy”.

---

¹ Zob. Z. Janiec, *Wstawiennictwo Maryi. Studium liturgiczno-teologiczne na podstawie wybranych formularzy okresu zwykłego* ze „Zbioru Mszy o Najświętszej Maryi Pannie”, Sandomierz 2010, s. 110-134.

² Por. Jan Paweł II, *Encyklika „Ecclesia de Eucharistia” do biskupów, do kapłanów i diakonów, do zakonników i zakonnice, do katolików świeckich oraz do wszystkich ludzi dobrej woli o Eucharystii w życiu Kościoła*, Kraków 2003, nr 56.

³ Por. tamże, nr 57.

⁴ Tamże.

⁵ Np. zob. G. Gharib, *La Madre di Dio nelle Chiese*, Roma 1989; A. Kniazeff, *Matka Boża w Kościele Prawosławnym*, Warszawa 1966; *Teksty o Matce Bożej*. T. 9: *Kościoły przedchalcedońskie*, red. H. Paprocki, Niepokalanów 1995.

⁶ Np. zob. T. Gambero, *Testi mariani secondo Millennio*, t. 3: *Autori medievali dell' Occidente sec. XI-XII*, Roma 1996; *Testi mariani secondo Millennio*, t. 4: *Autori medievali dell' Occidente sec. XIII-XV*, Roma 1996; R. Laurentyn, *Matka Pana. Krótki traktat teologii maryjnej*, Warszawa 1989; J. Ibanez, *Maria en la liturgia hispana*, Pamplona 1975; J.C. Torner, *Temas marianos en la Liturgia Mozarabe*, „Ephemerides Mariologicae” 25 (1975) s. 97-130.

⁷ Por. Jan Paweł II, *Encyklika „Ecclesia de Eucharistia”*, nr 57.

⁸ Por. tamże, nr 58.

1.3. Anafory

Maryja jest również obecna we wszystkich *anaforach*, czyli modlitwach eucharystycznych, które zajmują centralne miejsce w liturgii Kościoła⁹.

Pełne czci wspomnienie Maryi i dziękczynienie za wcielenie i narodzenie Pana zawarte jest w drugiej modlitwie eucharystycznej¹⁰ (parafraza modlitwy Hipolita około roku 215) wyrażone słowami: „Stał się Człowiekiem za sprawą Ducha Świętego i narodził się z Dziewicy”.

Od V stulecia Kanon Rzymski w modlitwie *communicantes* mówi – zgodnie z artykułem wiary o świętych obcowaniu – o łączności wiernych zebranych na Mszy Świętej z Maryją i świętymi w niebie¹¹. Nowy przekład tekstu brzmi: „Zjednoczeni z całym Kościołem, ze czcią wspominamy najpierw pełną chwały Maryję, zawsze Dziewicę, Matkę Boga i Pana naszego Jezusa Chrystusa [...]”¹².

Pierwsza i trzecia modlitwa eucharystyczna *Mszalu Rzymskiego* wiążą się z prefacją zmieniającą się zależnie od czasu roku kościelnego. Daje ona ze swej strony wyraz uwielbienia Maryi nie tylko w Jej święta, ale także w niedziele Adwentu (druga prefacja adwentowa) i w uroczystość Narodzenia Pańskiego.

W czwartej modlitwie eucharystycznej Maryja jest wspomniana dwukrotnie: przed przestoczeniem, gdy przypomina się historię zbawienia, kiedy to „Syn Boży za sprawą Ducha Świętego stał się Człowiekiem i narodził się z Maryi Dziewicy”¹³. Po raz drugi Maryja wspomniana jest pod koniec tejże modlitwy eucharystycznej jako Ta, która jako „pierwsza cieszy się dziedzictwem życia wiecznego, obiecanego wszystkim wierzącym”¹⁴.

W pozostałych modlitwach eucharystycznych – o tajemnicy pojednania (modlitwy eucharystyczne dla dzieci) – Maryja jest wspomniana jako „pierwsza spośród wszystkich, którzy już cieszą się szczęściem wiecznym”.

1.4. Prefacje o Najświętszej Maryi Pannie

Dużą różnorodność tekstów maryjnych znajduje się w prefacjach o Najświętszej Maryi Pannie. Oto najważniejsze tematy prefacji: Boże Macierzyństwo Maryi, Kościół wielbi Boga słowami Maryi, Maryja wzorem i Matką Kościoła, Maryja znakiem pociechy i nadziei, misterium Maryi i Kościoła, udział Maryi w misterium paschalnym¹⁵. Teksty te w obecnej liturgii mszalnej ukazują Maryję, zgodnie z intencją ostatniego Soboru, w tajemnicy Chrystusa i Kościoła.

1.5. *Collectio Missarum de Beata Maria Virgine*

15 sierpnia 1986 roku został ogłoszony, a następnie opublikowany w Watykanie

⁹ Por. G.M. Bartosik, *Przez Ciebie jaśniej radość. Kult Maryi w liturgii Wschodu i Zachodu*, Niepokalanów 1998, s. 188.

¹⁰ Zob. J. Schulz, *Miejsce Maryi w sprawowaniu sakramentów i w Liturgii Godzin*, [w:] *Cześć Maryi dzisiaj. Propozycje pastoralne*, red. W. Beinert, Warszawa 1992, s. 98-99.

¹¹ Na czele tych świętych stoi Maryja. Zob. T. Kwiecień, *Modlitwa w stylu retro*, Poznań 2009, s. 71.

¹² Zob. *Pierwsza Modlitwa Eucharystyczna*, [w:] *Mszal Rzymski dla diecezji polskich*, Poznań 1986, s. 304*.

¹³ *Czwarta Modlitwa Eucharystyczna*, [w:] *Mszal Rzymski*, s. 329*.

¹⁴ Tamże, s. 332*.

¹⁵ Por. G.M., Bartosik, *Przez Ciebie jaśniej...*, s. 190.

*Collectio Missarum de Beata Maria Virgine*¹⁶. Mszał ten zawiera 46 formularzy Mszy Świętych o Najświętszej Maryi Pannie (plus dwa formularze dotyczące Królowej Polski i Matki Boskiej Częstochowskiej), w których Maryja jest czczona i przyzywana w niezmiernym bogactwie form.

Formularze te są skonstruowane na podstawie tekstów biblijnych oraz oparte na najstarszych tekstach liturgicznych Kościoła. Są niejako syntezą i perłą maryjnego wymiaru liturgii ziemskiej¹⁷. W ogólnej ocenie *Zbioru Mszy o Najświętszej Maryi Pannie* podkreśla się umiejętne połączenie najlepszej tradycji liturgii rzymskiej z nowymi ideami soborowego nauczania Kościoła, zarówno w odniesieniu do przyjętych zasad odnowy i reformy liturgii mszalne, jak i odnowionej doktryny maryjnej¹⁸.

2. Wstawiennictwo Maryi w sakramentach na podstawie ksiąg liturgicznych

Na wstępie niniejszych rozważań należy zaznaczyć, iż Najświętsza Maryja Panna zajmuje znaczące miejsce w liturgii rzymskiej Kościoła. Liturgia stawia Maryję na pierwszym miejscu po Chrystusie w celebrowaniu dzieła zbawienia¹⁹. Matka Boża obecna jest w tekstach sakramentalnych, liturgii uświęcenia czasu i w różnych innych formach modlitwy. Świadczą o tym księgi liturgiczne²⁰, niestety często mało rozpozszechnione, zarówno wśród wiernych, jak i duszpasterzy. Jak pisze H. Łowmiański: „mało nadal zbadano księgi liturgiczne [...]”²¹. Impuls do zainteresowania się nimi dał Sobór Watykański II przez powrót do źródeł (*ad fontes*)²². W *Konstytucji o liturgii świętej*²³ czytamy: „Należy jak najrychlej zbadać i poprawić księgi liturgiczne”²⁴. Realizując postulat Soboru, duszpasterstwo umożliwia poznanie omawianych źródeł,

¹⁶ *Collectio Missarum de Beata Maria Virgine*, Watykan 1987. We *Wprowadzeniu teologicznym i pastoralnym* do tejże księgi liturgicznej znajdujemy informację, że zbiór „składa się w dużej części z formularzy Mszy o Najświętszej Maryi Pannie, które istnieją w mszałach własnych Kościołów partykularnych, Instytutów zakonnych i w samym *Mszale Rzymskim*” i przeznaczony jest przede wszystkim dla sanktuariów maryjnych, gdzie często odprawia się Msze o Najświętszej Maryi Pannie [...] i dla wspólnot kościelnych, które pragną odprawiać Mszę o Najświętszej Maryi Pannie w soboty okresu zwykłego” (*Wprowadzenie*, nr 20-21). Wszystko to zaś po to, aby „pielęgnowano autentyczną pobożność względem Matki Pana i aby tę pobożność przenikał prawdziwy duch liturgii” (*Wprowadzenie*, nr 29). Równocześnie ze zbiorem ukazał się też *Lekcjonarz do Mszy o Najświętszej Maryi Pannie* (Poznań 1998), „stanowiący obszerny i urozmaicony korpus, który powstał w ciągu wieków dzięki staraniu wspólnot kościelnych starożytnych i nowych” (*Wprowadzenie*, nr 2).

¹⁷ Zob. *Zbiór Mszy o Najświętszej Maryi Pannie*, [w:] B. Nadolski, *Leksykon liturgii*, Poznań 2006, s. 1727-1729.

¹⁸ Por. J. Górzyński, *Myśli przewodnie „Zbioru Mszy o Najświętszej Maryi Pannie” ze szczególnym odniesieniem do życia konsekrowanego*, [w:] <http://www.kkbids.episkopat.pl/anamnesis/32/6.htm>.

¹⁹ Por. J. Sroka, *Obecność Maryi w odnowionym roku liturgicznym*, [w:] *Mszal Księgą życia chrześcijańskiego*, red. B. Nadolski, Poznań 1986, s. 141.

²⁰ Por. tamże.

²¹ *Historia Polski*, red. H. Łowmiański, cz.1, Warszawa 1958, s. 103.

²² Por. J. Boguniowski, *Rozwój historyczny ksiąg liturgii rzymskiej do Soboru Trydenckiego i ich recepcja w Polsce*, Kraków 2001, s. 39.

²³ *Konstytucja o liturgii świętej „Sacrosanctum Concilium”*, Wrocław 1997, nr 25.

²⁴ Przez księgę liturgiczną rozumie się zbiór tekstów eucharystycznych, to znaczy zbiór składający się z formuł modlitewnych i przepisów ceremonii im towarzyszących, niezależnie w jakim kulcie został on zastosowany, tj. publicznym czy poza publicznym. Zob. J. Boguniowski, *Rozwój historyczny ksiąg liturgii rzymskiej...*, s. 40.

spełniając tym samym ogromną rolę w formowaniu się pobożności Ludu Bożego²⁵.

Odnowienie przez *Vaticanum II* ksiąg liturgicznych skłania nas do dokonania przeglądu ich treści. Do podstawowych maryjnych ksiąg rzymskiej modlitwy liturgicznej zalicza się: *Mszal rzymski*, *Zbiór Mszy o Najświętszej Maryi Pannie* i *Lekcjonarz do Mszy o Najświętszej Maryi Pannie* oraz *Liturgię Godzin*. Należy w nich zauważyć obecność Maryi w tajemnicy Chrystusa i Kościoła²⁶. Trzeba także pamiętać o innych księgach liturgicznych, które dostarczają wiele treści na temat obecności Bożej Rodzicielki we wspomnianych tekstach²⁷.

Celem naszych rozważań jest podjęcie próby odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu Maryja obecna jest w księgach liturgicznych. W trakcie prowadzonego dyskursu skupimy się na czterech wątkach. Po pierwsze, zastanowimy się nad obecnością Maryi w *Mszale rzymskim*, następnie rozważymy Jej uczestnictwo w *Zbiorze Mszy o Najświętszej Maryi Pannie* i *Lekcjonarzu* oraz w *Liturgii Godzin*, by na koniec omówić zagadnienie obecności Matki Bożej w innych księgach liturgicznych.

Mówiąc o wstawiennictwie Maryi w innych księgach liturgicznych, warto przywołać fragment z encykliki *Marialis cultus*: „Jeżeli zaś *Mszal*, *Lekcjonarz*, *Liturgia Godzin*, które trzeba uważać jakby za zawiasy całej rzymskiej modlitwy liturgicznej, często czczą pamięć Najświętszej Dziewicy, także inne księgi liturgiczne dostarczają wiele tekstów wyrażających gorącą miłość i pokorną modlitwę do Bożej Rodzicielki”²⁸. Do tych innych ksiąg, wspomnianych przez Ojca Świętego Pawła VI, zaliczamy szczególnie te, które dotyczą sakramentów i sakramentaliów. Należą do nich:

2.1. *Obrzędy chrztu dzieci i Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*

Udzielając sakramentu chrztu dzieciom, Kościół trzykrotnie wspomina Maryję. Po raz pierwszy celebrans wraz z wiernymi prosi Maryję o wstawiennictwo przed modlitwą z egzorcyzmem i włożeniem ręki: „Święta Maryjo, Matko Boża – módl się za nami”²⁹. Drugi raz podczas wyznania wiary, przy słowach: „Czy wierzycie w Jezusa Chrystusa, Jego Syna jedynego, a naszego Pana, narodzonego z Maryi Dziewicy? [...]”³⁰. I po raz trzeci na zakończenie obrzędu, gdy kapłan uprasza u Boga błogosławieństwo dla matki dziecka przez wstawiennictwo Maryi słowami: „Pan Bóg wszechmogący, który przez swojego Syna, narodzonego z Maryi Dziewicy [...]”³¹. Przy chrzcie dorosłych natomiast wzywa się dwukrotnie wstawiennictwa Maryi. Pierwszy raz podczas *Litanii do Wszystkich Świętych*: „Święta Maryjo, Matko Boża – módl się za nami”³², drugi raz przy wyznaniu wiary „Czy wierzysz w Jezusa Chrystusa, Jego Syna jedynego, a naszego Pana, narodzonego z Maryi Dziewicy? [...]”³³.

²⁵ Por. tamże, s. 41.

²⁶ Por. *Adhortacja apostolska „Marialis cultus” Ojca Świętego Pawła VI*, koment. S. C. Napiórkowski, Wrocław 2004, nr 15.

²⁷ Por. tamże, nr 14.

²⁸ *Adhortacja apostolska „Marialis cultus”*, nr 14.

²⁹ Por. *Obrzędy chrztu dzieci*, Katowice 1992, nr 48.

³⁰ Por. tamże, nr 58.

³¹ Por. tamże, nr 104 (A).

³² Por. *Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*, Katowice 1988, nr 214.

³³ Por. tamże, nr 219.

2.2. Obrzędy bierzmowania

Przy udzielaniu tego sakramentu szafarz przywołuje Maryję podczas odnowień przyrzeczeń chrzcielnych, pytając o wiarę wierzących w Chrystusa, który „za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy” i umacnia wiernych w sakramencie bierzmowania³⁴.

2.3. Komunia Święta i kult eucharystyczny poza Mszą Świętą

Przy obrzędach Komunii świętej Kościół prosi Maryję w *Spowiedzi powszechnej* o wstawiennictwo do Boga w sprawie przebaczenia grzechów³⁵. Liturgia sławi Maryję w hymnie „Ten co Matkę miał Dziewicę”³⁶ przed udzieleniem błogosławieństwa oraz w modlitwie³⁷ przed Najświętszym Sakramentem (przede wszystkim w okresie Narodzenia Pańskiego). Także w czasie procesji eucharystycznej w jednej z antyfon („O Jezu, Synu Maryi”³⁸) przywoływana jest Maryja.

2.4. Obrzędy pokuty

W tym obrzędzie tylko raz wspomina się wstawiennictwo Najświętszej Maryi Panny. Po otrzymaniu rozgrzeszenia przez penitenta, szafarz zamiast dziękczynienia i formuły odesłania penitenta może powiedzieć: „Męka Jezusa Chrystusa, naszego Pana, wstawiennictwo Najświętszej Maryi Panny i wszystkich świętych, dobro które spełnisz i cierpienie, które zniesiesz, niech będą zadośćuczynieniem za twoje grzechy, wyjednają ci wzrost łaski i nagrodę życia wiecznego. Idź w pokoju”³⁹.

2.5. Sakramenty chorych. Obrzędy i duszpasterstwo

W obrzędzie sakramentu uzdrowienia Matka Pana komemorowana jest przy wyznaniu wiary⁴⁰ i proszona o wstawiennictwo przy odmawianiu *Spowiedzi powszechnej*⁴¹.

2.6. Obrzędy święceń biskupa, prezbiterów i diakonów

Główny szafarz tych święceń przywołuje wstawiennictwo Matki Najwyższego Kapłana w *Litanii do Wszystkich Świętych* podczas obrzędów święceń biskupa, prezbitera i diakona⁴².

³⁴ Por. *Obrzędy bierzmowania*, Katowice 1994, nr 23.

³⁵ Por. *Komunia Święta i kult tajemnicy eucharystycznej poza Mszą Świętą*, Katowice 1985, nr 28; 44 (A).

³⁶ Por. tamże, nr 73.

³⁷ Por. tamże, nr 74 (B).

³⁸ Por. tamże, 140.

³⁹ *Obrzędy pokuty*, Katowice 1996, nr 48 (A).

⁴⁰ Por. *Sakramenty chorych. Obrzędy i duszpasterstwo*, Katowice 1998, nr 148, 168.

⁴¹ Por. tamże, nr 165.

⁴² Por. *Obrzędy święceń biskupa, prezbiterów i diakonów*, Katowice 1999, nr 42, 126, 203.

3. Wstawiennictwo Maryi w tekstach eucharystycznych w świetle sakramentarzy

Niniejszy rozdział stanowić będzie prezentacja wybranych tekstów z sakramentarzy: *Sacramentarium Gelasianum*⁴³, *Sacramentarium Bergomense*⁴⁴, *Le Sacramentaire Grégorien*⁴⁵ oraz *Sacramentarium Veronese*⁴⁶. Kryterium wyboru modlitw, które przytaczamy, jest zawarte w nich wstawiennictwo Matki Bożej. Podajemy łacińskie brzmienie tekstu, takie, jakie zawiera sakramentarz (nie stosujemy unowocześnień zapisu łacińskiego). Każda modlitwa opatrzona jest oryginalnym tytułem, zawartym w sakramentarzu. W dalszej kolejności przytaczamy polską wersję opatrzoną krótkim komentarzem dotyczącym maryjnych treści wstawienniczych.

3.1. Kolekty

ITEM IN UIGILIA DOMINI MANE PRIMA

*Deus, qui per beatæ Mariæ sacræ uirginis partum, sine humana concupiscentia percreatum, in filii tui membra uenientis paternis fecisti praeiudiciis non teneri: praesta, quesumus, ut huius creaturae nouitate suscepta uetustates antiquæ con-/tagiis exuamur: per eundem dominum*⁴⁷.

Boże, który przez narodziny z Najświętszej Maryi Dziewicy sprawiłeś, że poczęte bez ludzkiej pożądliwości ciało Syna Twego przybyłego z woli ojcowskiej nie jest już zatrzymywane (w łonie) spraw, prosimy, abyśmy zostali uwolnieni od występku przez to narodzenie.

Zaznaczona jest rola Maryi w historii zbawienia.

ITEM IN NATALE DOMINI IN DIE

*Omnipotens sempiternus deus, qui hunc diem per incarnationem uerbi tui et per partum beatæ uirginis Mariæ consecrasti, da populis tuis in hanc caelebritate iustitiae, ut et qui tua gratia sunt redempti tua adoptione sint filii: per dominum*⁴⁸.

Wszemogący wieczny Boże, który uświęciłeś ten dzień przez Wcielenie Słowa Swojego i przez narodziny z Najświętszej Dziewicy Maryi, daj ludom swoim podczas tej uroczystości, aby ci, którzy łaską swoją zostali odkupieni, stali się synami (Twoimi) przez Twoją adopcję.

Brak bezpośredniego nawiązania do wstawiennictwa Maryi. Określono Jej rolę w zbawieniu ludzi.

⁴³ *Liber Sacramentorum Romanae Aeclesiae Ordinis Anni Circuli* (Cod. Vat. Reg. lat 316/ Paris Bibl. Nat. 7193, 41/56 – *Sacramentarium Gelasianum*), L. C. Mohlberg OSB, Casa Editrice Herder, Roma 1968 (dalej: SG).

⁴⁴ *Sacramentarium Bergomense. Manoscritto del secolo IX della Biblioteca di S. Alessandro in Colonna in Bergamo*, „Edizioni Monumenta Bergomensia”, Fondazione Amministrazione Provinciale, Bergamo 1962 (dalej: SB).

⁴⁵ *Le Sacramentaire Grégorien. Ses principales formes d'après les plus anciens manuscrits*, J. Deshusses, Éditions Universitaires Fribourg Suisse 1971 (dalej: SGr I lub II).

⁴⁶ *Sacramentarium Veronese (Cod. Bibl. Capit. Veron. LXXXV [80])*, Casa Editrice Herder, Roma 1966 (dalej: SV).

⁴⁷ SG, s. 8, nr 10.

⁴⁸ SG, s. 9, nr 17.

IN ADNUNCIACIONE SANCTAE MARIAE MATRIS DOMINI NOSTRI IESU CHRISTI.**VIII KALENDAS APRILIS**

Exaudi nos, domine, sanctae pater, omnipotens aeterne deus, qui per beatae Mariae sacri uteri gratiae obumbracionem uniuersum mundum inluminare dignatus es; maiestatem tuam suplices exoramus ut quod nostris meritis non ualemus obtinere, eius adepisci praesidiis mereamur: per⁴⁹.

Wysłuchaj nas, Panie, Ojczy Święty, Wszchemogący Boże, który raczyłeś oświecić cały świat przez tajemnicę świętego łona Najświętszej Maryi. Prosimy pokornie Twój majestat, abyśmy to, czego nie możemy osiągnąć naszymi zasługami, osiągnęli **Jej pomocą.**

Zaznaczona jest pomoc Matki Bożej.

IN ADNUNCIACIONE SANCTAE MARIAE MATRIS DOMINI NOSTRI IESU CHRISTI.**VIII KALENDAS APRILIS**

Te quaesumus, domine, famulantes, praece humile auxilium implorantes, et beatae semper uirginis Mariae nos gaudia comitentur solemnibus, cuius praeconia ac meritis nostra deleantur cyrographa peccatorum, adque rubiginem scelerum moliuiciorum igne conpunctionis tui amore munderum incursum: per⁵⁰.

My, słudzy, pokornie Cię prosimy, Panie, niech radości Najświętszej Maryi zawsze Dziewicy towarzyszą nam w uroczystościach i na skutek Jej zasług nasze zapisy grzechów niech zostaną zniszczone.

Zaznaczona jest rola pomocy. Wyrażona jest to rzeczownikiem *meritis*.

IN ADSUMPTIONE SANCTAE MARIAE. XVIII KALENDAS SEPTEMBRIS

Deus, qui spe salutis aeternae beatae Mariae uriginitate fecunda humano generi praemia praestetisti, tribuae, quaesumus, ut ipsam pro nobis aput te intercedere sentiamus, per quam meruemus auctorem uitae nostrae suscipere: per dominum⁵¹.

Boże, który płodnym dziewictwem Najświętszej Maryi dałeś rodzajowi ludzkiemu nagrodę w nadziei wiecznego zbawienia, prosimy Cię, spraw abyśmy odczuli, że wstawia się za nami u Ciebie Ta, przez którą zasłużyliśmy otrzymać Stwórcę życia naszego.

Wstawiennictwo Maryi określone zostało w sposób bezpośredni.

IN NATIUITATE SANCTAE MARIAE. VI IDUS SEPTEMBRIS

Adiuuet nos, quaesumus, domine, sanctae Mariae gloriosa intercessio, cuius etiam / diem quo filix eius est inquotata natiuitas meminimus: per⁵².

Prosimy (Cię) Panie, niech nas wspomaga chwalebne wstawiennictwo Najświętszej Maryi Panny, której dzień narodzenia wspominamy.

Chwalebne wstawiennictwo Matki Bożej zostało bezpośrednio nazwane.

⁴⁹ SG, s. 135, nr 847.

⁵⁰ SG, s. 135, nr 848.

⁵¹ SG, s. 154, nr 993.

⁵² SG, s. 157, nr 1016.

MISSA DE NATALE DOMINI

*Deus qui unigentium tuum per uterum uirginis mariae intactum. In hunc mundum manifestare dignatus es. Non desit famulis tuis. Pietatis tuae inuictissima salus. Per eundem*⁵³.

Boże, który Jednorodzonego (Syna) swojego raczyłeś na tym świecie objawić poprzez nienaruszone łono Dziewicy Maryi, niech nie zabraknie sługom Twoim przemożnego ratunku Twojej miłości.

Określono rolę Maryi w objawieniu prawdy o Chrystusie.

KL IAN. OCTAVA DOMINI

*Deus qui salutis aeternae beatae Mariae uirginitate fecunda. Humano generi praemia praestitisti. Tribue quaesumus ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus. Per quam meruimus auctorem uitae suscipere. Qui tecum uiuit et regnat*⁵⁴.

Boże, który dałeś rodzajowi ludzkiemu jako nagrodę wieczne zbawienie przez płodne dziewictwo Najświętszej Maryi Panny spraw, prosimy, abyśmy odczuli, że wstawia się za nami Ta, przez którą zasłużyliśmy otrzymać Sprawcę życia. Który z Tobą żyje i króluje [...].

W sposób bezpośredni wskazano wstawienniczą rolę Maryi.

KAL. APR. ANNUNTIATIO SCAE MARIAE

*Omnipotens sempiterna deus. Qui coaeternum tibi filium. Hodie pro mundi salute. Secundum carnem. Spiritu sancto concipiendum. Angelico ministerio beatae Mariae semper uirginis declarasti. Adesto propitius populo tuo. Vt ad eius natiuitatem. Pace concessa liberioribus animis occurramus. Per eundem. In unitate*⁵⁵.

Wszechmogący wieczny Boże, który posłannictwem anielskim Najświętszej Maryi Panny zawsze Dziewicy dzisiaj ogłosiłeś, że odwieczny Twój Syn dla zbawienia świata zostanie mocą Ducha Świętego poczęty według Ciała, pomóż łaskawie ludowi swojemu, abyśmy obdarzeni pokojem, wyszli na spotkanie Jego narodzin z bardziej wolnymi od przeszkód duszami.

Określono rolę Maryi w przyjsciu na świat Jezusa.

ALIAE ORATIONES DE NATALE DOMINI

*Deus qui per beatae mariae uirginis partum sine humana concupiscentia procreatum in filii tui membra uenientis paternis fecisti praeiudiciis non teneri, praesta quaesumus ut huius creaturae nouitate suscepti, uetustatis antiquae contagiis exuamur. Per*⁵⁶.

Boże, który przez narodzenie (Syna) Najświętszej Maryi Dziewicy, poczętego bez ludzkiej pożądliwości [...], daj, prosimy, abyśmy przyjąwszy Nowe Stworzenie, zostali uwolnieni od starożytnej zarazy.

Zaznaczona jest rola Najświętszej Dziewicy w objawieniu prawdy o Zbawicielu.

⁵³ SB, s.67, nr 133.

⁵⁴ SB, s. 75, nr 181.

⁵⁵ SB, s. 235, nr 886.

⁵⁶ SGr I, s. 105, nr 56.

ALIAE ORATIONES DE NATALE DOMINI

*Omnipotens sempiternae deus, qui hunc diem per incarnationem uerbi tui et partum beatæ mariæ uirginis consecrasti, da populis tuis in hac caelebritate consortium, ut qui tua gratia sunt redempti, tua sunt adoptione securi. Per*⁵⁷.

Wszchemogący Wieczny Boże, który ten dzień uświęciłeś przez wcielenie Twojego Słowa i przez zrodzenie (Syna) Najświętszej Maryi Panny, daj ludom Twoim jedność (z Tobą), aby stali się adoptowanymi Twoimi ci, którzy Twoją łaską zostali odkupieni [...].

Brak bezpośredniego nawiązania do wstawiennictwa Maryi, wspomniana została Jej rola w historii zbawienia.

ALIAE ORATIONES DE NATALE DOMINI

*Da quaesumus domine populo tuo inuiolabilem fidei firmitatem, ut qui unigenitum tuum in tua tecum gloria sempiternum in ueritate nostri corporis natum de matre uirgine confitentur, et a praesentibus liberentur aduersis, et mansuris gaudiis inserantur. Per dominum nostrum*⁵⁸.

Panie, prosimy, daj ludowi swojemu niezłomną wiarę, aby ci, którzy wyznają, że Twój Jednorodzony odwieczny z Tobą w chwale urodził się w prawdziwym naszym ciełe z Dziewicy Matki [...], abyśmy zostali uwolnieni od obecnych przeciwności.

Zaznaczona jest rola Maryi w narodzeniu Chrystusa.

MENSE IANUARIO IN OCTABAS DOMINI AD SANCTAM MARIAM AD MARTYRES

*Deus qui salutis aeternae beatæ mariæ uirginitate fecunda, humano generi praemia praestitisti, tribue quaesumus ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem uitae suscipere. Per dominum*⁵⁹.

Boże, który płodnym dziewictwem Najświętszej Maryi Panny dałeś rodzajowi ludzkiemu nagrodę zbawienia wiecznego, daj, prosimy, abyśmy odczuli, że Ona wstawia się za nami jako Ta, przez którą zasłużyliśmy otrzymać Stwórcę życia.

Wstawiennictwo Matki Bożej określone jest w sposób pośredni (*intercedere*).

ITEM AD MISSA AD SANCTAM MARIAM MAIOREM

*Quaesumus domine deus noster, ut sacrosancta mysteria quae pro reparationis nostrae munimine contulisti, intercedente beata semper uirgine maria, et praesens nobis remedium esse facias et futurum. Per*⁶⁰.

Prosimy (Cię), Panie Boże nasz, żebyś święte tajemnice, które dałeś dla (obrony) odkupienia naszego, za wstawiennictwem Najświętszej Maryi zawsze Dziewicy uczynił dla nas lekarstwem na ten czas i na przyszłość.

Za pomocą imiesłowu *intercedente* zaznaczone zostało wstawiennictwo Maryi.

⁵⁷ SGr I, s. 105, nr 58.

⁵⁸ SGr I, s. 106, nr 61.

⁵⁹ SGr I, s. 112, nr 82.

⁶⁰ SGr I, s. 124, nr 126.

**XVIII KALENDAS SEPTEMBRES AD EST XIII DIE MENSIS AUGUSTI UIGILIA
ADSUMPTIO SANCTAE MARIAE**

*Deus qui uirginalem aulam beatae mariae in quam habitare eligere dignatus es, da quaesumus ut sua nos defensione munitos, iocundos faciat suae interesse festiuitati. Per*⁶¹.

Boże, który raczyłeś wybrać dziewicze łono Najświętszej Maryi na zamieszkanie, daj, prosimy, aby uczyniła nas Ona radosnymi uczestnikami Jej święta, nas, utwierdzonych Jej pomocą.

Nie ma bezpośredniego nawiązania do wstawiennictwa Maryi.

**XVIII KALENDAS SEPTEMBRES AD EST XIII DIE MENSIS AUGUSTI UIGILIA
ADSUMPTIO SANCTAE MARIAE**

*Concede misericors deus fragilitati nostrae praesidium, ut qui sanctae dei generitricis requiem caelebramus, intercessionis eius auxilio a nostris iniquitatibus resurgamus. Per dominum*⁶².

Miłosierny Boże, daj pomoc naszej słabości, abyśmy czcząc święto Świętej Bożej Rodzicielki, z pomocą Jej wstawiennictwa powstali z naszych nieprawości.

Nie zaznaczono wstawiennictwa Maryi w sposób bezpośredni.

**MENSE SEPTEMBRI VI IDUS SEPTEMBRES ID EST DIE VIII MENSIS SEPTEMBRIS
NATIUITATE SANCTAE MARIAE**

*Supplicationem seruorum tuorum deus miserator exaudi, ut qui in natiuitate dei generitricis et uirginis congregamur, eius intercessionibus conplacatus a te de instantibus periculis eruamur. Per dominum nostrum iesum christum*⁶³.

Wysłuchaj miłosierny Boże błagania sług Twoich, abyśmy zgromadzeni w święto Narodzenia Bożej Rodzicielki Dziewicy przez Jej wstawiennictwo zostali wyrwani przez Ciebie od naciskających na nas niebezpieczeństw.

Określone jest wstawiennictwo Maryi (*intercessionibus*).

DOMINICA I POST NATALE DOMINI

*Deus qui salutis aeternae, beatae mariae uirginitate fecunda, humano generi praemia praestitisti, tribue quaesumus ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem uitae suscipere dominum nostrum. Qui tecum*⁶⁴.

Boże, który płodnym dziewictwem Najświętszej Maryi dałeś rodzajowi ludzkiemu nagrodę życia wiecznego, daj, prosimy, abyśmy odczuli, że wstawia się za nami Ta, przez którą zasłużyliśmy otrzymać Sprawcę życia.

W powyższym fragmencie odnajdujemy bezpośrednie nawiązanie do wstawiennictwa Maryi (*intercedere*).

⁶¹ SGr I, s. 262, nr 658.

⁶² SGr I, s. 262, nr 660.

⁶³ SGr I, s. 268, nr 680.

⁶⁴ SGr I, s. 380, nr 1090.

MISSA AD POSCENDA SUFFRAGIA SANCTORUM

Concede quaesumus omnipotens deus, ut intercessio nos sanctae dei genetricis mariae, sanctorumque omnium apostolorum martyrum et confessorum, et omnium electorum tuorum ubique letificet, ut dum eorum merita recolimus, patrocinia sentiamus. Per⁶⁵.

Wszemogący Boże spraw, prosimy, aby radowało nas wstawiennictwo Maryi Świętej Bożej Rodzicielki, apostołów, męczenników i wyznawców oraz wszystkich świętych, i abyśmy odczuwali ich opiekę, skoro czcimy ich zasługi.

Za pomocą rzeczownika *intercessio* w sposób bezpośredni określone zostało wstawiennictwo Matki Bożej.

3.2. Modlitwy nad darami

IN NATIUITATE SANCTAE MARIAE. VI IDUS SEPTEMBRIS

Suscipe, domine, quesumus, hostias placacionis et laudis, quas tibi offerimus pro natiuitate beatae et gloriosae semperquae uirginis dei genetricis Mariae, et sanctis eius intercessionibus cunctis nobis proficient ad salutem: per⁶⁶.

Przyjmij, prosimy (Cię) Panie dary należnego uwielbienia, które Ci ofiarujemy za narodzenie Najświętszej i Chwalebnej zawsze Dziewicy Bożej Rodzicielki Maryi, niech święte Jej wstawiennictwa wszystkim nam pomagają w osiągnięciu zbawienia.

W powyższym fragmencie odnajdujemy bezpośrednie nawiązanie do wstawienia Maryi.

ITEM AD SCAM MARIAM

Altari tuo domine superposita munera spiritus sanctus assumat qui beatae mariae uiscera sui splendoris ueritate repleuit. Per dominum nostrum in unitate⁶⁷.

Boże, Duch Święty, który prawdą swojej łaski wypełnił łono Najświętszej Maryi, niech przyjmie dary złożone na Twoim ołtarzu [...].

Brak bezpośredniego nawiązania do wstawiennictwa Maryi. Zaznaczona jest rola Matka Bożej w objawianiu prawdy o Zbawicielu.

VIII. KL. APRIL. ANNUNT. SCAE MARIAE

Oblationes nostras quaesumus domine propitiatus intende. Quas in honore beatae et gloriosae semperque uirginis dei genetricis Mariae annua sollemnitate deferimus. Et coaeternus spiritus sanctus tuus qui illius uiscera splendore suae gratiae ueritatis repleuit. Nos ab omni facinore delictorum emundet benignus. Per dominum. In unitate⁶⁸.

Prosimy, Panie, wejrzyj łaskawie na nasze ofiary, które w doroczną uroczystość przynieśliśmy, oddając cześć Najświętszej i Chwalebnej Bożej Rodzicielki Maryi zawsze Dziewicy, a Duch Święty, który Jej łono nappełnił blaskiem prawdy swojej łaski, niech nas łaskawie oczyści od wszelkiego grzechu.

Nie odnajdujemy bezpośredniego nawiązania do wstawiennictwa Maryi, wspomniana jest rola Maryi w objawieniu prawdy o Chrystusie.

⁶⁵ SGr I, s. 417, nr 1243.

⁶⁶ SG, s. 157, nr 1017.

⁶⁷ SB, s. 60, nr 84.

⁶⁸ SB, s. 235, nr 888.

EODEM DIE ASSUMPTION BEATAE MARI

Intercessio quaesumus domine beatae Mariae semper uirginis munera nostra commendet, nosque in eius ueneratione, tuae maiestati reddat acceptos. Per⁶⁹.

Prosimy, Panie, niech wstawiennictwo Najświętszej Maryi zawsze Dziewicy poleci (Ci) nasze dary i nas, oddających Jej cześć, uczyni miłymi Twojemu majestatowi.

Wstawiennictwo Matki Bożej wskazane jest w sposób bezpośredni.

XVIII KALENDAS SEPTEMBRES ID EST XIII DIE MENSIS AUGUSTI UIGILIA ADSUMPTIO SANCTAE MARIAE

Magna est domine apud clementiam tuam dei genetricis oratio, quam idcirco de praesenti seculo transtulisti, ut pro peccatis nostris, apud te fiducialiter intercedat. Per⁷⁰.

Wielka jest w Twojej łaskawości, Panie, modlitwa Bożej Rodzicielki, którą dlatego przeniosłeś z tego świata, aby wstawiała się z ufnością za nami grzesznymi.

Zaznaczone jest wstawiennictwo Maryi.

3.3 Prefacje

VIII KALENDAS IULIAS. NATALE SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE

Uere dignum: exhibentes sollemne ieiunium, quo[d] beati Iohannis baptistae natalicia praeuenimus. Cuius genitor et uerbi dei nuntium dubitans «nas» citurum uocis est priuatus officio, et eodem receipt nascente sermonem; quique angelo promittente dum non credit ommutuit, magnifici praeconis exhortu et loquens factus est et profeta: materque pariter sterilis aeuoque confecta non solum puerperio fecunda processit, sed etiam, quo beatae Mariae fructum sedula uoce | :benedictione: | susciperet, spiritu diuinitatis impleta est; /ipseque progenitus, utpote uiae caelestis adsertor, uiam domino monuit praeparari, seraque in | :suprema: | parentum aetate concretus et editus, procreandum nouissimis temporibus humani generis disseruit redemptorem: per⁷¹.

Zaprawdę godne to jest [...], że uroczystym postem poprzedzamy narodziny Jana Chrzciciela. [...] również Matka niepłodna nie tylko stała się płodną Rodzicielką, ale także przyjęła szczerymi słowami Owoc Najświętszej Maryi, natchniona przez Ducha Świętego.

Nie ma bezpośredniego nawiązania do wstawiennictwa Maryi.

ITEM AD SCAM MARIAM

Aequum et salutare. Nos tibi domine deus omnipotens gratias agere. Et cum tuae inuocatione uirtutis. Beatae Mariae uirginis festa celebrare. De cuius uentre fructus effloruit. Qui panis angelici munere nos repleuit. Quod eua uorauit in crimine. Maria restituit in salute. Distat opus serpentis. Et uirginis. Inde fusa sunt uenena discriminis. Hinc egressa mysteria saluatoris.

Inde se praebuit temptantis iniquitas. Hinc redemptoris opitulata maiestas. Inde

⁶⁹ SB, s. 275, nr 1066.

⁷⁰ SGr I, s. 262, nr 659.

⁷¹ SV, s. 30, nr 234.

*partus occubuit. Hinc conditor resurrexit. A quo humana natura non iam captiua. Sed libera restituitur. Quod Adam perdidit in parente. Xpo receipt auctore. Quem una tecum*⁷².

Zaprawdę godne to [...], abyśmy uroczyście obchodzili święta Najświętszej Maryi Dziewicy. Z Jej łona narodził się Owoc, który nappełnił nas darem Anielskiego Chleba. To, co Ewa spożyła z Grzechem, Maryja oddała ze zbawieniem. Daleko są od siebie dzieło węża i dzieło (Maryi) Dziewicy, stamtąd wylały się trucizny śmierci, stąd tajemnice zbawienia.

Nie ma bezpośredniego nawiązania do wstawiennictwa Matki Bożej, zaznaczone została Jej rola w Boskim planie zbawienia.

VIII KALENDAS IANUARIAS ID EST XXV DIE MENSIS DECEMBRIS NATALE DOMINI AD SANCTAM MARIAM MAIOREM

UÐ et iustum est aequum et salutare. Quia per incarnati uerbi mysterium noua mentis nostrae oculis, lux tuae claritatis infulsit, ut dum uisibiliter deum cognoscimus, per hunc inuisibilium amore rapiamur, et ideo cum angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus, cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes: Sanctus, sanctus, sanctus.

*Communicantes et noctem sacratissimam caelebrantes, quo beatae mariae intemerata uirginitas huic mundo edidit saluatorem [...]*⁷³.

[...] Zjednoczeni, czcimy najświętszą noc, podczas której nienaruszone Dziewictwo Najświętszej Maryi dało temu światu Zbawiciela [...].

W sposób pośredni określono rolę Maryi w objawieniu prawdy o Zbawicielu.

ORATIO IN SABBATO SANCTO NOCTE AD MISSAM

*Communicantes et noctem sacratissimam caelebrantes, resurrectionis domini dei nostri iesu christi secundum carnem, sed et memoriam uenerantes, inprimis gloriosae semper uirginis mariae genetricis eiusdem dei et domini nostri iesu christi, sed et beatorum apostolorum*⁷⁴.

Zjednoczeni, czcząc najświętszą noc zmartwychwstania Pana naszego Jezusa Chrystusa według ciała i czcząc pamięć najpierw zawsze Dziewicy Maryi Rodzicielki tegoż Pana naszego Jezusa Chrystusa.

Brak bezpośredniego nawiązania do wstawiennictwa, zaznaczono rolę Maryi w objawieniu prawdy o Zbawicielu.

ORATIO IN DOMINICA SANCTA AD MISSAM

*Communicantes et diem sacratissimum caelebrantes, resurrectionis domini dei nostri iesu christi secundum carnem, sed et memoriam uenerantes inprimis gloriosae semper uirginis mariae genetricis eiusdem dei et domini nostri iesu christi, sed et beatorum apostolorum*⁷⁵.

Zjednoczeni, czcząc najświętszy dzień zmartwychwstania Pana Boga naszego Jezu-

⁷² SB, s. 60, nr 85.

⁷³ SGr I, s. 100, nr 38, 39.

⁷⁴ SGr I, s. 190, nr 380.

⁷⁵ SGr I, s. 192, nr 386.

sa Chrystusa według ciała i czcząc pamięć Chwalebnej zawsze Dziewicy Maryi Rodzicielki tegoż Pana naszego.

Zaznaczona jest rola Maryi – Rodzicielki Pana.

VIII KALENDAS APRILIS IN ANNUNTIATIONE SANCTAE MARIAE VIRGINIS

UÐ aeternae deus. Qui per beatae mariae uirginis partum ecclesiae tuae tribuisti celebrare mirabile mysterium, et inenerrabile sacramentum. In qua manet intacta castitas, pudor integer, firma constantia. Quae laetatur, quod uirgo concepit, quod caeli dominum castis portauit uisceribus, quod uirgo edidit partum. O admirandam diuinae dispensationis operationem, quae uirum non cognouit, et mater est, et post filium uirgo est. Duobus enim gauisa est muneribus, miratur quod uirgo peperit, laetatur quod redemptorem mundi edidit iesum christum dominum nostrum. Per quem maiestatem⁷⁶.

Zaprawdę godne to [...]. Wieczny Boże, Ty przez urodzenie (Syna) z Najświętszej Maryi Dziewicy dałeś Kościołowi swojemu świętowanie cudownej tajemnicy. W Niej jest nienaruszona czystość, pełna wstydlivość, silna stanowczość. Kościół raduje się, że poczęła Dziewica, że Pana z nieba nosiła w czystym łonie, że Dziewica urodziła. Jakże godne podziwu jest Boże działanie, że Ta, która męża nie poznała, jest i matką i po urodzeniu Dziewicą [...].

Określono rolę Matki Bożej w objawieniu świata Zbawiciela.

XVIII KALENDAS SEPTEMBRES ASSUMPTIO SANCTAE MARIAE

UÐ aeternae deus. Et te in uneratione sacrarum uirginum exultantibus animis laudare benedicere et praedicare, inter quas intemerata dei genetrix uirgo maria, cuius adsumptionis diem caelebramus, gloriosa effulsit. Quae et unigenitum tuum sancti spiritus obumbratione concepit, et uirginitatis gloria permanente huic mundo lumen aeternum effudit, iesum christum dominum nostrum. Per quem⁷⁷.

Zaprawdę godne to [...]. Wieczny Boże [...], abyśmy wychwalali Cię radośnie czcząc święte dziewice, wśród których jaśniej nienaruszona Boża Rodzicielka Maryja Dziewica, której dzień wniebowzięcia świętujemy. Ona poczęła Jednorodzonego Syna Twojego w tajemnicy Ducha Świętego, pozostając w chwale dziewictwa dała temu światu światłość odwieczną Jezusa.

Zaznaczono rolę Matki Bożej w zbawieniu świata.

IN NATALE UNIUS VIRGINIS

UÐ aeternae deus per christum dominum nostrum. Quem beata uirgo partier et martyr ill. et diligendo timuit, et timendo dilexit. Illique coniuncta est moriendo, cui se consecrauerat caste uiuendo. Et pro eo temporalem studuit sustinere poenam, ut ab eo perciperet gloriam sempiternam. Quae dum duplicem uult sumere palmam in sacri certaminis agone, et de corporis integritate, et de fidei puritate, laboriosius duxit longa antiqui hostis sustinere temptamenta, quam uitam praesentem cito amittere per tormenta. Quoniam cum in martyrio proponantur ea quae terreant, in carnis uero delectamentis ea quae mulceant, molestius sustinetur hostis occultus, quam su-

⁷⁶ SGr I, s. 526, nr 1598.

⁷⁷ SGr I, s. 544, nr 1652.

*peretur infestus. Cum ergo in utroque tui sit muneris quod uicit, quia nihil ualet humana fragilitas, nisi tua hanc adimiet pietas, pro nobis quaesumus tuam pietatem exoret, quae a te accepit ut uinceret. Et quae unigeniti tui intrare meruit thalamum. intercessione sua inter mundi huius aduersa nobis praestet auxilium. Per quem*⁷⁸.

Zaprawdę godne to i sprawiedliwe [...]. Najświętsza (Maryja) Panna jako świadek uległa lękowi w miłowaniu i umiłowała go w bojaźni. Z Nim łączyła się w śmierci, poświęciła się Mu życiem w czystości. Za Niego starała się ponieść ziemską karę, aby od Niego otrzymać wieczną chwałę [...]. Ta, która zasłużyła na wejście do przybytku Twojego Syna Jednorodzonego, niech swoim wstawiennictwem udziela nam pomocy wśród przeciwności tego świata.

Określono rolę Maryi w Boskim planie zbawienia.

BENEDICTIO IN FESTIUITATE SANCTAE MARIAE

Deus qui per beatae mariae uirginis partum, genus humanum dignatus est redimere, sua uos dignetur benedictione locupletare. Amen.

Eiusque semper et ubique patrocinia sentiatis, ex cuius intemerato utero, auctorem uitae suscipere meruistis. Amen.

Et qui ad eius celebrandam festiuitatem hodierna die deuotis mentibus conuenistis, spiritalium gaudiorum et aeternorum praemiorum uobiscum munera reportetis. Amen.

*Quod ipse praestare dignetur qui cum patre*⁷⁹.

Bóg, który przez Narodzonego z Najświętszej Maryi Panny raczył odkupić rodzaj ludzki, niech raczy ubogacić nas swoim błogosławieństwem. Obyście zawsze i wszędzie doznawali opieki Tej, z której nienaruszonego łona zasłużyliście otrzymać Twórcę życia. Obyście zgromadzeni dziś dla obchodzenia Jej święta otrzymali dary duchowej radości i osiągnęli wieczną nagrodę.

W sposób bezpośredni mowa jest o opiece Maryi.

3.4. Modlitwy po Komunii

IN ADSUMPTIONE SANCTAE MARIAE. XVIII KALENDAS SEPTEMBRIS

*/Caelesti munere saciati <guae> sumus/, omnipotens dues, tua <nos> proteccione custody ut castimoniae pacem mentibus nostris atquae corporibus intercedente sancta Maria propiciatus indulge, et ueniente sponso filio tuo unigenito accensis lampadibus eius digni praestulemur occursum: per*⁸⁰.

Nasytzeni darem z nieba prosimy Cię, Wszechmogący Boże, strzeż nas swoją opieką i daj łaskawie pokój (pochodzący) z czystości naszej duszy i ciała za wstawiennictwem Najświętszej Maryi (Panny).

Wstawiennicza rola Maryi została określona w sposób bezpośredni.

IN NATIUITATE SANCTAE MARIAE. VI IDUS SEPTEMBRIS

*Adesto, quaesumus, domine, fidelibus tuis, ut quae sumpserunt fideliter et mente sibi et corpore beatae Mariae intercessione costodiat: per*⁸¹.

⁷⁸ SGr I, s. 566-567, nr 1717.

⁷⁹ SGr I, s. 589, nr 1766.

⁸⁰ SG, s. 154, nr 996.

⁸¹ SG, s. 157, nr 1018.

Prosimy (Cię) Panie, pomóż wiernym swoim, aby to, co przyjęli z wiarą, ciałem i duszą zachowali za wstawiennictwem Najświętszej Maryi Panny.

Jest bezpośrednie nawiązanie do wstawiennictwa Matki Bożej.

IN NATIUITATE SANCTAE MARIAE. VI IDUS SEPTEMBRIS

*Sumptis, domine, sacramentis intercedente beata et gloriosa semperquae uirgine dei genetrice Maria ad redemptionis aeternae, quaesumus, proficiamus augmentum: per*⁸².

Prosimy (Cię) Panie, abyśmy przez przyjęcie Świętych Sakramentów zbliżyli się do zbawienia za wstawiennictwem Najświętszej i Chwalebnej zawsze Dziewicy Maryi Bożej Rodzicielki.

Wstawiennictwo Maryi zostało nazwane bezpośrednio.

ITEM AD SCAM MARIAM

*Adesto nobis omnipotens deus ut quae fideliter sumpsimus mente et corpore. Beatae Mariae piae matris et perpetuae uirginis intercessione custodiamus. Per*⁸³.

Wspomagaj nas, Wszechmogący Boże, abyśmy za wstawiennictwem Najświętszej Maryi Matki zawsze Dziewicy zachowali to, co z wiarą przyjęliśmy ciałem i duszą.

Odnajdujemy bezpośrednie nawiązanie do wstawienniczej roli Maryi.

(c.d. w „Anamnesis” nr 64)

---

⁸² SG, s. 157, nr 1019.

⁸³ SB, s. 60, nr 86.